

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

بررسی تحول مصرف شهری بعد از انقلاب اسلامی

نویسنده: محسن فرید محسنی

استاد راهنما: حمید ناظرمان

استاد مشاور: ابراهیم گرجی، ابوالقاسم مهدوی

سال تحصیلی: اردیبهشت ۱۳۷۵

توصیفگر: ۳۷۲ ص. : جدول ، نمودار . شماره بازیابی ۱۳۴ الف.

واژگان کلیدی: هزینه های مصرفی / خانوار / ایران

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر ، بررسی سیر تحولات مصرفی خانوارهای مناطق شهری کشور در سالهای ۱۳۳۸ تا ۱۳۷۲ از ابعاد گوناگون می باشد. این تحقیق که به روش کتابخانه ای صورت گرفته در چهار فصل تنظیم شده است . فصل اول به ارائه تعاریف ، مفاهیم و کلیاتی پیرامون مصرف و مصرف شهری می پردازد. همچنین در این فصل مروری بر اهم مدلهای تابع مصرف صورت می گیرد . فصل دوم با استفاده از آمار و ارقام و اطلاعات به بررسی سیر تحولات مصرفی خانوارهای شهری در طی سالهای ۷۲-۱۳۵۰ می پردازد . فصل سوم اختصاص به تخمین الگوی مصرف شهری ایران در دو دوره قبل و بعد از انقلاب اسلامی دارد که بدین ترتیب امکان مقایسه نتایج تخمینها در سالهای قبل و بعد از

انقلاب اسلامی را فراهم میکند و نهایتاً فصل چهارم به نتیجه گیری از مباحث تحقیق می پردازد و همچنین برخی پیشنهادها جهت بهبود الگوی مصرف را ارائه میدهد.

در مجموع ، بررسیهای انجام شده در تحقیق نشان میدهد که وضعیت مصرفی خانوارهای شهری در طی چند دهه اخیر و بخصوص از اوایل دهه ۱۳۵۰ به بعد ، دستخوش تغییر و تحولات زیادی شده و روند یکنواختی را طی ننموده است. در طی سالهای ۱۳۵۷ تا ۱۳۶۰ و در ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی فعالیتهای اقتصادی کشور دچار رکود و مشکلاتی چون مسدود شدن ذخایر ارزی کشور ، تحریم اقتصادی و بروز جنگ تحمیلی بود. همچنین تولید ناخالص داخلی به دلیل کاهش تولید نفت و رکود صنایع تقلیل یافت. کلیه این عوامل به همراه تحولات سیاسی و اجتماعی عظیمی که در کشور ایجاد شده بود ، موجب بروز تحولاتی در هزینه های مصرفی خانوارهای شهری شده و مجموع هزینه های شهری از رقم ۳۴۹۲ میلیارد در ریال در سال ۳۵۷ ، به رقم ۳۱۲۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۹ کاهش یافت . در طی سالهای ۶۱ تا ۶۴ به دلیل رفع مزیقه های ارزی و به حرکت در آمدن چرخهای اقتصادی و ایجاد ثبات نسبی در فعالیت اقتصادی و سایر امور ، بسیاری از شاخصهای اقتصادی روند رو بهبود پیدا نمود. به دنبال آن وضعیت مصرفی خانوارهای شهری از روند رو به بهبود برخوردار شده و نسبت به دوره گذشته (۶۰-۱۳۵۷) افزایش قابل توجهی پیدا نمود. در سالهای ۶۷ - ۱۳۶۵ به دلیل کاهش تدریجی قیمت نفت در بازارهای جهانی و همچنین تشدید خسارتهای جنگ تحمیلی و بروز عوارض ناشی از آسیبها اقتصاد ایران با رکود نسبتاً عمیقی مواجه گردید . وضعیت مصرفی خانوارهای مناطق شهری نیز به تبعیت از اوضاع و احوال اقتصاد کشور از وضعیت مناسبی برخوردار نبوده و به قیمت های ثابت ، دارای رشد منفی بوده است. نهایتاً در طی سالهای ۷۲-۱۳۶۸ و پس از خاتمه جنگ تحمیلی و اجرای اولین برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور بسیاری از سیاستهای زمان جنگ مورد تجدید نظر قرار گرفت و روند رشد اقتصاد کشور شتاب بیشتری به خود گرفت . بنابراین وضعیت مصرفی خانوارهای شهری در طی برنامه اول توسعه مجدداً بهبود یافت.